

ISZÁNTÚL

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁR
A Híradó hivatalban dírtól:
Heti ár 16 fillér
Havonta 120
Félévre 240
Évre 480
Külföldi postán adózva:
Heti ár 20
Havonta 160
Félévre 320
Évre 640
Egyes szám ára 12 fillér.

Megjelenik minden nap, kivéve
Ünnepi napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Sallási Dossán &
A szerkesztőség kéziratok
adására vagy megőrzésére
vállalkozik.
Előfizetők és hirdetések a Híradó
hivatalában intézendők.

XIII. évfolyam 135. szám.

Nagyvárad

Csütörtök, 1917 június 14.

Ma alakul meg az Esterházy kormány.

Esterházy mai audienciája a királynál. Bemutatja a kormány a lisztáját.

Budapest, június 13. (Saját tudósítónk től.) Illés János munkapárti képviselő a képviselőház elnökségében benyújtotta a huszti mandátumról való lemondását.

Budapest, június 13. (Saját tudósítónk től.) A 8 Órai Újság szerint a politikai körökben már hírül adják a megüresedett főispáni székek betöltésére hivatottakat. A névsorban benne van Elek Gusztáv, aki Bihar-vármegye főispánja lenne.

Az új kormány.

Budapest, június 13. (Saját tudósítónktól.) A Magyarország jelenti: A miniszterelnökhöz közelálló körök szerint a miniszterelnök tárgyalásait ma este befejezi, amikor a kabinet végleges összeállítása is várható. A miniszterelnök este elutazik Bécsbe, hogy holnap jelentést tegyen a királynak a kormány megalakításáról.

A miniszterelnök a Nemzeti Kaszinóban ma délután 3 óráig tanácskozott Károlyival, Vázsonyival, Zichy Aladárral és Andrássyval.

A kabinet összeállítása a következő:

Esterházy miniszterelnök és belügyminiszter; Apponyi kultuszminiszter; a király személye körüli miniszteri tárca ideiglenesen a függetlenségi 48-as párt kezében lesz; a kereskedelemügyi miniszter Serényi, a kabinetben való részvétele a mai audencia eredménye; Zichy Aladár tárcát vállal, hogy melyiket, még nincs eldöntve. Igazság-

ügyi miniszter Vázsonyi, államtitkára Grecsák. Ideiglenes pénzügyminiszter Gratz Gusztáv, földművelésügyi miniszter Mezőssy, honvédelmi miniszter Szurmay és horvát miniszter Esterházy ideiglenesen.

Szabó István (nagyatádi) államtitkarsága nem valószínű.

A miniszterelnök a kabinetben való részvételt nem azért ajánlotta fel, mert az illetők az ő pártjához tartoznak, hanem mivel politikájuk a kormány politikájával megegyezik.

A választójogi blokk a mai értekezletben dönti el, hogy a blokk képviselői részt vegyenek-e a kabinetben.

Serényi a királynál.

Budapest, június 13. (Saját tudósítónktól.) A Magyar Tudósító jelenti: Serényi, aki ma reggel Bécsbe érkezett, délelőtt kihallgatáson jelent meg a királynál.

Kihallgatás után kijelentette, hogy a kihallgatás tartalmáról, valamint arról, hogy részt vesz-e a kabinetben, nem nyilatkozhatik. Kereken megcáfolja azt a hírt, hogy kihallgatása azért vált volna szükségessé, mert Esterháznak a kabinetet nem sikerül megalakítani.

Serényi egyelőre Bécsben marad, ahol megvárja Esterházyt.

A Károlyi-párt részvétele a kormányban?

Budapest, június 13. (Saját tudósítónktól.) A Politikai Híradó jelenti: Az Est mai

számában hírül adta, hogy a Károlyi párt nézetének a kiegyezés kérdésében való fenntartása mellett nem lehet a pártnak részt venni a kabinetben.

A Politikai Híradó megcáfolja ezt, a jelen tárgyalásoknak nincs semmi köztük a kiegyezés kérdéséhez. A pártban egységes az a vélemény, hogy ez idő szerint a választójog kérdése helyezendő előtérbe.

Apponyi a kiegyezésről.

Budapest, június 13. (Saját tudósítónktól.) Az Apponyi párt ma délelőtt értekezletet tartott, amelyen Apponyi beszámolt tárgyalásai eredményéről. Ellámeri a nehézségeket, amelyek a kabinetben való szereplésének útját állották, azonban mégis sikerült oly megállapodásra jutni, amely a kiegyezés kérdésében fedi a párt erkölcsi múltját.

A párt egyhangúlag elfogadta Apponyi előterjesztését.

Budapest, június 13. (Saját tudósítónktól.) Apponyi audienciájáról kijelentette:

— Az audienciára azért volt szükségem, hogy kellő garanciát kapjak a kiegyezés kérdésében, hogy nem történnek prejudikációk a jövőbeni parlamenti állásfoglalásom szabadságával szemben. Azt hiszem, nem lesznek nagy nehézségek a kormányban való részvételnek nem lesznek akadályai. Ugy hiszem, hogy Esterházy vállalkozását siker fogja koronázni. A kabinetalakítás munkája rövidesen befejezést nyer.

Budapest, június 13. (Saját tudósítónktól.) Beöthy Pál a mai napon levelet intézett a képviselőház elnökségéhez, amelyben az elnöki tisztről lemondott.

Apponyi a kabinetben.

Budapest, június 13. (Saját tudósítónktól.) A 8 Órai Újság írja: Apponyi részvétele a kormányban bizonyos. A kultuszminiszteri tárcát fogja vállalni. Két tárca van; a belügy és a kultusz, ahol a nemzeti szempontok érvényesítése érdekében sokat lehet tenni.

Markovits és Weinberger cégnél, Bémer-tér.

Modell blousok óriási választékban és rendkívüli olcsó árban, valamint selymek szövetek és mosó kelmék méterenkénti olcsó eladása megkezdődött.

Allandó újdonságok kész női confectioni alsó szoknya, miedervédő, kész fehérneműek, harisnyák, nap- és esernyők kaphatók. Szabóműhelyében rendelésre a legjobb női ruhák készülnek.
Telefon 11-09.

Egyes szám ára 12 fillér.

Budapest, június 13. (Saját tudósítónktól.) Ha ma megtörténik Esterházy kinevezése és a kormány jóváhagyása, a parlament legközelebbi szedése összeül, hogy az új kormány bemutatkozassék.

Budapest, június 13. (Saját tudósítónktól.) Az Apponyi pártból Apponyin kívül még egy tagja lesz a kormánynak: Földes Béla, Tóth János pedig a képviselőház elnöke lesz.

A Károlyi párt választójoga.

Budapest, június 13. (Saját tudósítónktól.) A Politikai Híradó szerint a Károlyi párt részéről tényleg nem a kiegyezés tekintetében, hanem választójog tekintetében merültek fel nehézségek. Esterházy csupán a városok titkos választó jogát dhajtja, aminek a szociálisták és a Vázsonyi pártja is hosszjárui, de a Károlyi párt nem. Szerintük éppen a felfak titkos választójogára van szükség, ahol a függetlenségi párt találja van. Annai engedelményt azonban tetek, hogy a titkos választójogot csak azon helyekre terjesztsek ki, ahol a lakosság nagyobb része írni-olvasni tud.

A választójogi blokkban döntés ma lesz.

Politikai hírek.

Budapest, június 13. (Saját tudósítónktól.) A politikai körökben elterjedt hír szerint a munkapárt „nemzeti párt” név alatt fogja felvenni a harcot a radikális választójoggal.

Budapest, június 13. (Saját tudósítónktól.) A 8 Órai Újság Serényi kihallgatását a következőképp kommentálja:

Serényi azért volt a királynál, mivel nem akarta a miniszeri tárcát elfogadni, főleg utasításra volt tehát szükség, hogy vállalkozzék a reá váró feladatra. Remélhetőleg Serényi engedelm fog és elvállalja a kereskedelemügyi tárcát. Miután a pénzügyminiszeri állást Pócskó nem fogadta el, ideiglenesen Gratz Gusztávra bízzák.

Budapest, június 13. (Saját tudósítónktól.) Esterházy este 10 óra 55 perckor Bécsbe utazott.

Batthyány és Vázsonyi miniszterségébe beleegyezett a választójogi blokk.

Budapest, jun. 13. (Saját tudósítónktól.) A választójogi blokk ma este 6 órakor ülést tartott, amelyen Vázsonyi beszámolt az Esterházy és a blokk elnöksége között lefolyt tárgyalások eredményéről.

A blokk végül közleményt tett közre, amelyben kimondják, hogy a kormányt teljes erővel támogatják a Batthyánynak és Vázsonyinak a kabinetben való részvételét beleegyezésükkel nem csak helyeslik, hanem egyenesen kötelességüknek teszik, hogy a megbízást a választójog érdekében elfogadják.

Budapest, június 13. (Saját tudósítónktól.) Esterházy elutazása előtt kijelentette, hogy a kész listát viszi az uralkodóhoz.

Budapest, június 13. (Saját tudósítónktól.) Az újabb kombinációk szerint Zichy Aladár ideiglenes horvát miniszter és Batthyány ideiglenes király személye körüli miniszter lesz. Ha az új miniszteriumot megszerzik, Földes Béla lesz a közlekedésügyi, Vázsonyi a szociális, Batthyány a gazdasági átmeneti és Ugron az Erdélyt rekonstruáló miniszter.

Budapest, június 13. (Saját tudósítónktól.) Rakovszky István kijelentette, hogy a néppárt és a köste támadt ellentét miatt a képviselőházi elnökséget nem vállalja.

Károlyi azért nem vállalt miniszteri tárcát, mivel eredeti balpolitikai álláspontját nem akarta megváltoztatni.

Zichy Aladár az Apponyi párt kedvéért

nem vállalta a kultuszminiszeri tárcát, de nemsokára átvette a király személye körüli miniszterium vezetését.

A Reichsrat ülése.

Bécsből jelentik: A Reichsrat ma folytatta a költségvetési provizorium tárgyalását. Salts képviselő a békéről beszélt és pedig a hadikárpótlás és annexió nélküli béke érdekében emelt szót.

Az angolok veresége a Souchez-pataknál.

Berlin, június 13. A nagyhíradásokban jelentik:

Gyugati harctér.

Rupprecht bajor trónörökös vezértábornagy hadserege. Az Ypern hajlékban és a Douvától délre erős hullámokban folyt a tüzéségi harc. Warnetonnál nyugatra délben egy angol támadás megsemmisítő tűzünk hatása alatt csak kevés helyen jutott túl saját árkai. Az előretörő rohamhullámok összpontosított gyalogsági és tüzéségi védelmünkkel szemben veszteségteljesen visszavonultak. Este hasonlóképpen megkísérelt ott az angoloknak egy újabb támadása.

Arras—lenssi úttól nyugatra levő állások reggel hevesebb tüzés alatt állottak.

Nagy angol erőket, amelyek a Souchez-patak északi partján megtámadták beindított és állásokba bonyolultak, erőteljes ellentámadással visszavetítettük. Az ezt követő elkecseregett kőigruátbarokban rohamcsapatunk az ellenséget egy még kezén maradt betörési helyen szűkebb térre szorították.

A német trónörökös hadserege. Az Aisne-arcvonal egyes szakaszán a Champagneban és a Maas mentén átmenetileg élénk tevékenység.

Albrecht württembergi herceg hadserege. Nincs új hír.

A keleti harctéren és a macedon arcvonalon nem volt különösebb harcok esemény.

Ludendorff, első főszállkamarater.

Az olaszok a zord időjárással mentegetőznek.

Keleti és délkeleti harctér. Budapest, június 12. (Hivatalos.) Változatlan.

Olasz harctér. Budapest, június 13. (Hivatalos.) A legutóbbi elengedések szerint ismét az olaszok részéről gyakran felpanaszolt zord időjárás az, amely az olasz támadó erő teljes határu kifejtését akadályozza. Így tegnap is csak a sötétség beálltával tulta az ellenség a Hét Község fensikjén támadásait megindítani, amelyek először a Zóbio-vidék, éjjel után pedig a Monte Forno és a határmagaslatok ellen is irányultak. Alpesi csapataink visszaverték az ellenséget, amely támadó csapatainak főleg északi szárnyán igen súlyos veszteségeket szenvedett.

Az Isonzó-hadseregnek helyenkint élénkebb ágyuharc.

A vezérkar főnöke.

A görög király lemondott.

Budapest, június 13. (Saját tudósítónktól.) Athénből a Hívgügynökség jelentik: Konstantin király lemondott fia Sándor herceg javára. Miután Jounért, az antant főmegbízottja az utód megjelölését a trónörökös kizárásával követelte, a király angol hajón Olaszországon át Svájcba utazott.

A második stockholmi konferencia sorsa.

Budapest, június 13. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: Alig lehetséges, hogy az orosz katonamunkástanács által összehívott második stockholmi konferencia megtartassék. Erre vall az angol liberális sajtó azon ténye, hogy egyszerre követelik az angol kiküldöttek utlevélének kiadását.

Az új spanyol kormány állásfoglalása.

Budapest, június 13. (Saját tudósítónktól.) Hágából a Reuter ügynökség jelentik: Az új spanyol kormány fentartja Spanyolország semlegességét, azonban nem mulasztja el az antant iránti előszeretettét kinyilvánítani.

A szoborleleplezés programja.

A Nemzeti Aldoratkésztség szobor bizottsága most közli velünk a 17-iki szoborleleplezési ünnepély programját. A nagyszabású ünnep, amely József főherceg jelenlétében folyik le, minden tekintetben megfelelő a mai nagy időnek, a nemzeti célnak és a közönség áldozatkésztségének. Az ünnepi nap hivatalosan megállapított programja a következő:

I. József főherceg fogadtatása után reggel 9 órakor istentisztelet minden templomban.

II. Délután fél 11 órakor vonulnak fel a küldöttségek tagjai a szobor előtti térségre.

III. Szoborleleplezés 11 órakor a következő műsorral: 1. Himnusz. Énekli a színházi énekkar a honvédszenekar kíséretében. 2. Ünnepi beszéd. Tartja gróf Sztchényi Miklós püspök és utána Kornhaber Adolf altábornagy, állomáskapitányok. 3. A város nevében Rimler Károly polgármester átvesszi a szobrot. 4. Ünnepi ének. Irtó Sas Éde, szavalja Bihari Ákos. 5. Szózat a színházi énekkar és a honvédszenek. 6. József főherceg a király nevében beveri az első pikkelit. Utána a szögek beverése.

IV. Déli 1 órakor a város ebédje a Park-szálloda Bazar éttermében.

V. Diszélőadás a színházban. 1. Nyitány, játssza a honvédszenekar. 2. Prológ. Irtó Duka Ákos, szavalja Tóth Elek. 3. Az esküjelenet a Hunyadi László című operából. 4. A Szigetvári várbanuk első felvonása. 5. A Cigánybéró második felvonása.

Tegnap délután Kőszeghy József főmérnök vezetésével ülést tartott a szoborbizottság által alakított fogadó bizottság. Megjelentek Kuun Frigyes és Cserey Vilmos alezredek, Rimandóczy Béla és Bodnár János, továbbá Nagy Ferenc, dr. Bliga Géza és Rauch Béla főhadnagyk, a 4-ik honvédszenekvezető, Szalay Kálmár kapitány, Kubinyi László főhadnagy, Lazarevics Péter és Baranyai Tibor hadnagyk, az 1-es huszárezred, dr. Poszarsz Károly, dr. Péterfy Áron, Nagy János főhadnagyk, Batta Béla és Baross Andor hadnagyk a honvédkerületi parancsnokság, Tatár Géza, Balás Andor hadnagyk és Ursini Gábor zászlós a 34-ik tüzérezred és dr. Rosenberg János, Weiser József és Kolosow Zsiva hadnagyk a 70-ik gyalogezred képviselőiben.

Kőszeghy József főmérnök, az előkészítő bizottság sinöke ismertetette a harctérről érkező tiszti és legénységi küldöttségek fogadtatásának részleteit és azokat az intézkedéseket, amelyek a fogadtatás és az elszállásolás tekintetében történtek. Kuun Frigyes és Cserey Vilmos alezredek hozzászólása után a fogadtatás körülményeit és részleteit teljes egészében megállapították. Szombat délután 4 órakor a fogadó-bizottság ismét ülést tart.

Magánszemélyek részére meghívókat nem ad ki a bizottság. Azoknak a magánszemélyeknek, akik az ünnepélyen részt kívánnak venni, a jelentkezés sorrendjében a rendszőrség belépőjegyet bocsát rendelkezésükre. A jegyeket a rendelkezésre álló hely mérvéig ponteken délután 10 órától kezdve szombat este 6 óráig a rendszőrség irodájában lehet átvenni.

Az ünnepély napján, vasárnap délután 10 órakor a szobor környékét a rendszőrség elzárja, egy a hídfőnél, valamint a Telek-utca és Körös utca felől is. Az ünnepély színhelyére csak a hídfő felől eső kordonon át lehet bejutni. A küldöttségek és a hivatalos személyek részére a rendszőrség külön keret tart fenn. Felkérlik a küldöttségeket,

hogy egy-egy zárt küldöttség tagjai testileg egyszerre szíveskedjenek a kordonon átlépni. Küldöttségeknek külön belépőjegyekre nincs szükségük, ellenben magánszemélyek belépőjegy nélkül az ünnepély elzárta területére be nem léphetnek.

A hídfőnél levő kordonon két bejárás lesz. A Körös felé eső bejárás a küldöttségek és hivatalos személyek, a templom felé eső bejárás a belépőjeggyel rendelkező magánszemélyek lépnek az ünnepély színhelyére.

A Belvárosi Népbank betevői 70 százalékra számíthatnak.

Megindult a kényeztetésművelés.

Amint a Pénzügyi Központ vette kezébe a Belvárosi Népbank r. t. kényeztetésművelését, azonnal kedvezőbbre fordultak a betevők és a hitelezők kilátásai. Ezt a véleményt abból az előterjesztésből merítjük, amelyet tegnap adott be a Pénzügyi Központ nevében Schenker Ferenc, a Magyar Bank r. t. igazgatója a központ-nagyváradai képviselője.

Hő, világos és tiszta képet ad a Népbank helyzetéről ez a szakavatott munka, amely a mérleget így állítja össze: Vagyont: Pénztári számla 527388, Oestrák-Magyar Bank reiró 200455, M. K. Póstatákarékpénztár 1080, Várháza 2868.12652, folyószámla adósság 256.05480, Értékpapírok 717 27468, ingatlan (Rákóczi ut 9. sz. ház kétharmad része: 334.000 korona, összesen 4.252.039 K. 11 fillér, a veszteség tehát 117.721 K 77 fillér.

A leltárt Benedek Miksa igazgató, Ágoston Péter dr., Láncai József dr., Olasz Béla dr., Hann Lajos volt igazgatósági tagok jelenlétében vitték fel. Óriási munka volt, 2855 tételt írtak össze a legrészletesebben.

A legfőbb előző értékpapírok és váltók gyűjtőszekrénye az a leltár, ilyen furcsa, értéktelen himlő, érték és drágaság, csak egy pénzügyi leltározásánál jön össze. A hitelezők közül első osztályú 9, másodosztályú 386. Megható a sok kis betevő, a pénzügyi csoportja. Elő Várady Pieta 30 korona 51 fillér betéte, utána Somolik Károly Temesvár 1 korona 12 fillér, egy iskolásfiú 8 koronás betéte. Iparos, kishivatalnok, diák, kereskedősegéd gyűjtötték kis tökéket, de az nem vették el. Ha az ingatlanokat jó áron értékesítik, a mert felfelé menő tendenciája van az ingatlanoknak a követelések befolyának, a betétek 70 százalékat megkapják a betevők. Ez pedig nagy előny, mert például a Biharmerőkeresetsi Takarékpénztár betevői alig 20-30 százalékat fognak kapni.

A bejelentések határideje június 28. A bejelentett a fel nem vett, de bejelentésre került követelések tárgyalása következik ezután, ami egy napig tarthat. A Pénzügyi Központ behajtja a követeléseket, mert indít, végrehajtást kér a az ingatlanokat eladja. A befolyt pénzt felosztják a hitelezőket kielégítik. Két három év alatt véget ér a Belvárosi Népbank r. t. kényeztetésművelése, előnyösebben, mintha eszébe került volna, mert olyan közben van a felszámolás sorsa, mint Schenker Ferencé, akinek már eddigi működése is sokat lendített a felszámolás sorsára.

és zavartalan keresztülvitelében, ugyancsak a felszámolás hivatalos vezetője, a szakavatott Bolcas Ágoston dr. jegyző, aki a nagy munkából a helyes utat kijelölte.

A feleségnek nem kell tudni férje hiányáról.

Sajti Imre főszámvevő 7000 koronája a 37 ezüst kanala.

1914-ben, a háború kezdetén Nagyváradon letartóztatták Sajti Imre katonai főszámvevőt, a tiszti étkendő vezetőjét a — mint a tegnapi törvényességi nyilvános tárgyaláson Gyenge Béla tanácselnök az iratokból közölte —, azaz vádolták, hogy a hivatalos és gondjaira bízott pénzekből 7000 koronát elrejtett, ugyancsak 37 ezüst kanalat is. Az első kihallgatás alkalmával úgy vallott, hogy a pénzt és az obligát ezüst kanalat a felesége falazta be a spájz falába, a tárgyaláson azonban bevallotta, hogy ő falazta be mindkettőt a felesége tudtával. E vallomás alapján orgazdaság miatt vonja felelősségre a törvényességek Gyenge Béla vezetésével itélkező tanácsa. A vádat Farkas István ügyész képviselte, védő Faragó Viktor dr.

Vádolt Sajti Imréné Domonk Erzsébet tagadja, hogy tudott volna a lopásról. Férje sohasem beszélt hivatalos dolgairól a pénzekről. Férje nem mondhatta, hogy ő tudott erről, hiszen a spájz elrejtett részébe falazta be a pénzt és kanalat, ő nem láthatta.

Elnök közli, hogy Sajti Imrét a honvéd hadcsatálybíró 2 évi súlyos börtönrre ítélte, de azóta szabadon bocsátották a a harctéren van. Vallomásaiban kijelentette, hogy félt bevallani, hogy egyik családtagja lop, felesége pedig szivbajos, tehát el kellett rejtteni mindent, mert felesége nem vigyázhatott rá a töle el is lopták volna.

A vádlott: Férjem a tiszti étkendő ezüstkanalairól azt mondta, hogy azokat a harctérrre viszi, várta, hogy minden pereben becsatják, azért vitte haza az ékszereket. A harctéren nincs a tiszti étkendőnek evőeszköze, mondta, el kell vinni.

— Nem tudott a férje privátdolgairól? Egy feleség mindig tud erről.

— Nem. Soha beszélt ilyenekről. Külömben lefoglalt ékszereimet, butoromat, saját pénzemem visszaadták. Hogy saját pénzem volt, ez onnan ered, hogy Gombay hadnagy nálunk lakott és kosztolt, a est apóroltam meg.

Elnök bizonyítványokat olvas fel, hogy vádlott hisztériás epilepsziában szenvedett.

Farkas István ügyész vitatja, hogy a feleségnek tudni kell férje tetteiről.

Faragó Viktor dr. védelme után a törvényessék felmentette a vádlottat, mert nincs igazolva a vád. A királyi ügyész fellegbezt az ítélet ellen.

A jegyzőkönyvet Romváry Tibor dr. írta.

* Kiszéled az Erzsébetligeten lévő új földszintes házban két szobás lakások mellék helyiségekkel augusztus 1-re. Értekezni lehet a 3-ik épületben lakó házmesternél, vagy Incze irodában Bémer tér 3.

Riesempészik a kanyerel Nagyváradról.

**Tojért, tojásért szereznek
kenyérjegyeket a vidékiek.**

Már többször megemlékeztünk arról a visszaélésekről, hogy amíg Nagyvárad város élelmiszeri ügyosztálya csak a legnagyobb körültekintéssel és takarékossággal képes csak gondoskodni a közönség ellátásáról, a legszükségesebb élelmiszereket, cukrot stb. kiviezik a vidékre, és pedig főleg tej és tojásért cserébe.

Ujabbán még súlyosabb panaszok érkeznek hozzánk. Most már a kanyerel hordják ki Nagyváradról a jó vidékiek.

Tömegesen érkeznek Nagyváradra vidékiek, különösen asszonyok, megrakodva tojjal, tojással, túróval, tojással, de ebből semmi sem kerül a piacra, hanem magánházaiknál kenyérjegyekért adják azokat.

Különösen egyes kenyérsütőket keresnek fel a falusiak, ahol szintén ilyen csere után tömegesen szedik össze a kanyerelt a vizsák ki Nagyváradról. Nagyvárad polgárok panaszkodnak, hogy dacára, hogy kenyérjegyük megvan, napokig nem tudnak családjuk részére kanyerelt beszerezni, mert a kenyérsütőknél nincs elég kenyér.

Ha volna elég kenyér, senkinek sem lehetne még rossz véden sem, ha a kenyérben szűkölködő vidék Nagyváradról szerzi be kanyerelt, de amikor családok, gyermekek kénytelenek nélkülözni a legfőbb táplálékot, s a Hadi Termény is szűkös jutást kaptak Nagyváradnak, a város közönsége érdekében parancsoló kötelesség, hogy ezt a nagymérvű kenyérkivitel megakadályozza a hatóság s a kenyérjeggyel üztött visszaéléseknek gátat vessen.

Nem maximálják a bort.

A bor tudvalevően nyolcszor tízszer annyiba kerül, mint a békében. Különösen növeli a bor kelendősségét, hogy sör alig kapható s így a kereslet mindenesetre meghaladja a kínálatot.

A termelők és a közvetítők egyaránt kihasználják ezt a nekik kedvező állapotot, úgy hogy a borral való spekuláció mészárszert hasznát hozott az érdekelteknek. Értéket, hogy már több ízben felmerült a bor ára maximálásának a híre. Egyik fővárosi esti lap munkatársa illetékes helyen kérdést tett ennek a most ujabbán ismét elterjedt hírnél a kaposán az ügyről s azt a választ kapta, hogy maximálásról szó sincs.

Rövidebb időközökben — mondották — szokott felbukkani ez a hírszótélés, amely azonban csak a spekuláció céljait szolgálja. Megfigyelésünk szerint minden ilyen hírszótélés alkalmával husz-harminc koronával megnő a bor ára, ami nyilván onnan van, hogy a kereskedelem a maximálástól a bor eltűnését várja. A törvénynek azokat a spekulánsokat kellene sújtania, akik ezeket a híreket terjesztik, egészen világos árdragítási célzattal.

Igaz, Németországban maximálták a bor árát, nálunk azonban most erről szó sem lehet és az illetékes körök nem is tervezik ezt az intézkedést. Nehéz volna a forgalomban levő borokról megállapítani, hogy szár-

mázuk és minőségük szerint melyik skálába volna illeszthetők. Annak a megállapítása is bonyos volna, vajjon jogosan mennyivel drágítható most a bor, szemben a régi árszakkal. A termelők azt mondják, hogy ma egy hold szőlő művelése többbe kerül, mint tíz hold szántóföldé. A rézgálio tisz- ötször annyiba kerül, mint aelőtt és munkáshiány következtében a napszám retten- tően nagy. Sőt a munkáshiány okozza azt is, hogy a szőlők egy része egyáltalában még meg sem művelhető: csupa olyan tén- nyező, mely jogosan szűkíti fel a bor árát a magasba.

A maximálást, ha végrehajtani óhaj- tanák, csak szűrt után lehetne végezni. Ak- kor még megállapítható a bortermés száma- sága szerint úgy az ár, mint a minőség és ezen az alapon kiszámítható volna a jogos maximális ár.

Az államsegélyek kifizetése.

Az államsegélyben részesülőkkel közlöm hogy f. évi június 1-től június 30-ig ere- dekes államsegély kifizetések végezték június 18-án hétfőn a tűzoltó-laktanyában jelent- keszenek délelőtti 1—300 ig, délután 5501-től 6800 ig. Június 19-én, kedden délelőtti 1301- től 2600-ig, délután 2601-től 2800-ig és 6801-től 7800 ig. Június 20-án szerdán dé- lelőtti 2801-től 3000 ig, 3201-től 3600 ig, 4001- től 4200 ig és 7801-től 1900 ig, délután 3001- től 3200 ig, 3601-től 4000 ig és 7901-től 8500 ig. Június 21-én, csütörtökön délelőtti 4201-től 5500 ig, délután 8501-től 9678 ig.

Házipénztár: Június 18-án, hétfőn dé- lelőtti 1—200 ig, délután 5501-től 5700 ig. Június 19-én, kedden délelőtti 131-től 1500-ig délután 2601-től 2800 ig. Június 20-án, szerdán délelőtti 7801-től 7900 ig, délután 7901-től 8000 ig. Június 21-én, csütörtökön délelőtti 4201-től 4400 ig.

Adópenztár: Június 18-án, hétfőn dé- lelőtti 201-től 500 ig, délután 5701-től 6000 ig. Június 19-én, kedden délelőtti 1501-től 1800 ig, délután 6801-től 7100 ig. Június 20-án, szer- dán délelőtti 2801-től 3000 ig, délután 3001-től 3200 ig. Június 21-én, csütörtökön délelőtti 4401-től 4700 ig, délután 8801-től 8900 ig.

Tűzoltó-laktanyai segélypenztár: Ju- nius 18-án, hétfőn délelőtti 501-től 900 ig, délután 6001-től 6400 ig. Június 19-én, ked- den délelőtti 1801-től 2200 ig, délután 7101-től 7500-ig. Június 20-án szerdán délelőtti 3201-től 3600-ig, délután 3601-től 4000-ig. Június 21-én, csüt- örtökön délelőtti 4701-től 5200 ig, délután 8901-től 9677-ig.

Kert utcai fogyasztási adóhivatali se- gélypenztár: Június 18-án hétfőn délelőtti 901-től 1300-ig, délután 6401-től 6800 ig. Június 19-én kedden délelőtti 2301-től 2600-ig, délután 7501-től 7800 ig. Június 20-án szer- dán délelőtti 4001-től 4200-ig, délután 8001- től 8500-ig. Június 21-én csütörtökön dé- lelőtti 5201-től 5500-ig, délután 8501-től 8800-ig, xorszámmal ellátott egyéneket fogja fizetni.

Hogy a kifizetés főnrakadást ne szen- vedjen, minden egyes államsegélyezett tar- tozik magával hozni váltópénzt és azt a ki- fizetés alkalmával a pénztárnál beváltani. Mindazok, akik az államsegély könyvét a fentebb jelzett sorrendben a kifizetési na- pokon meg nem jelennek, azok államsegélyei- ket csak egy később meghatározott napon fogják megkapni.

Nagyvárad, 1917 évi június hó 13-án.

Juricskay Barna,
pénr- és adóügyi tanácsnok.

* Elsőrendű hántott vargafa
erdei métere husz korona a Szent-
elahi erdőben (Püspökföld felől) átvéve.
Fautalványok Mertz János borkereskedés-
ben, vagy a megbízottánál az erdőben

A nyomdai munkabérek ujabb emelkedése.

Június hó elejétől kezdve a Nyomda- tulajdonosok Országos Szövetsége új meg- állapodásra lépett a Magyarországi Betű- szedők szövetségével a munkabérek te- listatásban, amelynek értelmében a nyomdai munkások és segédmunkások munkabére és drágasági pótléka ujabbán emelkedik. Ez az emelkedés ujabb, jelentékeny terhet ró a nyomdatulajdonosokra, akik a háboru óta ismételtén javítottak a munkások helyzetén, de az ujabb körrelés elől sem térhetnek ki, hogy a növekvő drágaságban és megélhetési küzdelemben munkásaik segítsé- gére legyenek.

Mintán legujabbán a papírárak, de kü- lönösen a nyomdai munkák előállításához szükséges egyéb anyagok árai is rendkívüli módon emelkedtek: ez természetesen a nyom- tatványok árának emelését is maga után vonja. Mindazonáltal a nyomdatulajdonosok a termelésbeli költségek növekedését nem hárítják át egészen a fogyasztókra, mint azt az ipar és kereskedelem más szakmájában teszik, csak éppen annyira hozzák össz- hangba a nyomdai előállítás költségeit a nyomtatványárakkal, ami vállalatuk lenn- maradását lehetővé teszi.

Ne legyenek érattségi bankettek!

Elérkeztek az évek ahhoz a napjához, mikor sok sok száz reményteljes ifju indul neki az élet göröngyös útjának, hogy azon a saját munkájával, tudásával és testének verejtékével találjon helyt állani. Beközön- töttek a diákléleket isgalomban tartó érett- ségi viasgálatok. Ma is úgy, mint régen, fe- keté szalonba rágva, ott ülnek a tanári ülő- szék előtt, hogy bizonyosságát adják a hasz- nosan, szorgalommal és becsülettel elvégzett évek sokféle tudományának.

Nagy, hatalmas, oigányzenés bankettek keretében tombolja ki magát az érattségizett diák. Mint a ketrecéből szabadult oroszlán, mely megittasulva a szabad levegőtől, úgy veti magát reá a tiltott esztelenkedésekre, a kávéházi, az éjjeli életre.

As idén ne legyen bankett, ne husszunk fülünkbe a oigány muzsikáját. Mikor minden gyász, rom és szegénység, az érattségizett diákoknak sem kell banketten ünnepeini a szabadságot. Gondoljanak a pajtásokra, akik megrokknva, féllábbal, félkarral, szemük vi- lágával fizettek és adóztak a hazáért. Gon- doljanak reájuk, akik valamikor velük együtt ültek az iskolák szék padjaiban és minden iskola érattségiző ifjusága látszólag egy ala- pitványt a bankettre szánt összegből, melyet mindenkor bizonyos számu, az intézet kötele- kébe tartozott s a háboruban megrokkant hős diák élveshesse.

Nem hisszük, hogy felhívásunk a diák- ságnál ne találjon viszhangra s ha meghall- gatásra talál, úgy számos szerencsétlen baj- táruk fogja áldani az alapítókat. A mai drága viszonyok között nem csakély össze- gről van szó, mely illetőn felhasználva az el- dorbésolás helyett humánus, pajtási és haza- szeretetet szolgál.

Pályázat

a honvéd árva lányok alapítványi helyeire.

A honvédelmi miniszter ur 155775-24-1917. számú rendeletével pályázatot hirdet Budapest székeséfváros közonsége által boldog emlékeztető József főherceg ur 6 es. és kir. Farsága honvéd főparancsnokságának 25 évfordulója alkalmával a annak emlékére a m. kir. honvédség árvái részére, az illetékesekre tekintet nélkül, létesített alapítványi helyek közül az 1917-18. tanév elején a budapesti Erzsébet leányárvaházban betöltésre kerülő hely elnyerésére.

As árvaházba való felvétel kellékeikép igazolandó:

a) az, hogy a felvételt kért gyermek tényleg a m. kir. honvédség kötelékébe tartozott vagy tartozó apának törvényes leszármazottja,

b) a vagyontalanság,

c) felárváknál az életben levő szülő vagyontalansága,

d) hogy az árva a 6. életévét már betöltötte és hogy a 12. életévét még túl nem haladta,

e) hogy ép testű és elméjű, a himlőn átment vagy ellene alkarral bontatott.

As árva kora és a szülők elhalálása hiteltel anyakönyvi kivonattal, a testi és elméleti állapot, a himlőoltás és a vagyontalanság közhírségileg hiteltelt orvosi és helyhatósági bizonyítvánnyal igazolandó.

A kéltlen felszerelt bályegtelon kérvények, melyekben a szülő vagy gyám nyrv, állása lakhelye (város, megye, utolsó posta) is felemlítendő, folyó évi július hó 15 ig a m. kir. honvédelmi miniszterhez nyújtandók be, ahonnan Budapest székeséfváros hatóságához fognak küldetni és a kijelölési jog gyakorlása végett József főherceg ur 6 es. és kir. Farságához fognak felterjesztetni.

As alapítványi hely az 1917-18. tanév elején lesz betöltendő s a felvétel vagy fel nem vételről az árvák hozzátartozóit Budapest székeséfváros tanácsa hatósági uton fogja értesíteni.

Nagyvárad, 1917 június hó 9.

Rimler Károly s. k.
polgármester.

..HIREK..

Köszönet dr. Beöthy Lászlónak.

Dr. Beöthy László v. b. t. t., volt kereskedelmiügyi miniszter urhoz Cziffra Kálmán főispán mint a hadikölesön propagandist intéző bizottságnak az elnöke köszönet levelet intézett Rimler Károly polgármesterrel együtt, amelyben tolmácsolták a város közonségének szeretetét és hálás köszönetét dr. Beöthy Lászlónak a Szilgigeti színházban tartott propagáló díszelőadásán történt jelenlétéért és az ünnepi beszéd megtartásáért. A levél különben a következő:

Málven tisztelt Kegyelmes Ur!

A Szilgigeti-színház hadikölesön propagáló díszelőadásán elmondott ünnepi beszéde és farsadozása hálattal érzéseket vált ki városunk mindegyik polgáránál, akiknek ez irányu munkásságát hathatósan támogatni és előmozdítani kegyes volt.

Bár tudjuk, hogy Excellenciád hazafias lelkesedéstől durradozó fenkölt gondolkodása utakonok a hazafias kötelesség teljesítésé-

ért nyilvánított meleg köszönetnek kifejezése ellen, mégis hogy ezt megtessék kényszerít az a tudat, hogy a Szilgigeti-színház propagáló díszelőadása Excellenciád közreműködése folytán eredményben gazdag és erkölcsi tekintetben egy ragyogó emléklap maradt.

Hálás köszönettel.

A VI. k. hadikölesön propagáló polgári bizottság megbízásából.

Dr. Cziffra Kálmán sk., Rimler Károly sk.,
főispán, elnök. polgármester.

Juricskay Barna sk.,
pénz- és adóügyi tanácsos.

* **Személyi hír.** Dr. Hoványi Géza udvari tanácsos, országgyűlési képviselő Nagyváradra haza érkezett.

* **Papszentelés.** Négy ifju levitát fog gróf Széchényi Miklós püspök az Ur szolgálatára felszentelni. Ma reggel fél hatkor a díszonátust adja fel nekik, holnap, 15 én reggel fél hatkor pedig áldozópapokká szenteli Csillag Nándor, Kállai Ferenc, Kovács Sándor és Mecsián György végezt teológusokat. A Tiszántúli kúriában közlelő érinti ez a szertartás, mert az egyik felszentelendő, Kovács Sándor hosszabb ideig, mint joghatóság, a Tiszántúli munkatársan volt és innen, a szerkesztőség asztala mellől szólította el a hivatal az Ur oltárához. Ő a templomban Istent szolgálatára szentelve, az őlé szó hatalmával, mi, a kik itt maradtunk, az írott bűti hatalmával, de egyért küzdünk tovább is: az Igazságért. A szertartást a püspök mindkét napon a székesegyház Szent Sáv kápolnájában fogja végezni.

* **Katonai kitüntetések.** A hivatalos lapközi, hogy a király az újabb legfelső elismerésével másodszor tüntette ki Mihic Vladimir 70. gy. e. bel. főhadnagyot, Csahar Ferenc dr. 37. gy. e. bel. és Kőrödi Lajos 70. gy. e. bel. tart. főhadnagyokat és Joncsu Gjula dr. 37. gy. e. bel. tart. hadnagyot. Legfelső díszítő elismerésben részesült Schulhof Frigyes 37. gy. e. bel. tart. főhadnagy. A Farsang József rend. hadikölményes lovagkeresztjével tüntette ki a király dr. Machor Albert 4. honvéd gyalogezrednél bszosított ezredorost.

* **A Katholikus Kör választmánya** tegnap délután tartotta június havi ülését. Jelen voltak: dr. Lábán Lajos világi, dr. Karsosonyi János egyházi elnök, dr. Vucskics Gyula egyházi alelnök, Száhlender Károly, Imrik S. Zoltán, Tóth Imre, dr. Némethy Gyula, dr. Imrik Gusztáv, dr. Schweiger Ede, dr. Krüger Aladár, Sünger Bertalan, Stark Gyula, Halmos András, Balasovich Jenő, Zauha József. A Nemzeti Áldozatkésztség szobára a Kath. Kör 100 koronát adományoz és dr. Lábán Lajos elnök vezette alatt küldöttségileg képviselteti magát. Egyéb folyó ügyek elintézése után új tagokul felvétettek: Csathó Béla. Máv. főellenőr és dr. Fácsy Lajos megyei főügyész.

* **A megyei közgyűlés előkészítése.** Biharvármegye törvényhatósági bizottsága e hó 20 án tartja rendszer évnagyed közgyűlést, amelyet előkészítendő az egyes szakosztályok a napokban kezdik meg üléseiket. Ma a III., pénteken a IV., szombaton az I. és kedden a II. szakosztály tartja ülését, amelyek közül legérdekesbbnek ígérkezik a szombaton ülésű I. szakosztály, amelyen értesülésünk szerint a la-

mondott Tisza kormányának nyilvánlandó bizalom is szóba kerül.

* **Gróf Széchényi Miklós püspök új műtárgyai.** Mi sem jellemzi jobban a Solymosi-képzalóban kiállított műtárgyak művészi nívóját, minthogy gróf Széchényi Miklós püspök, akinek a kényes művelése kétségtelenül csak a legértékesebb művészi alkotások közül válogat, tegnap megvásárolta a Hayer Arthurnak, a jelen állatfésőnek „Zergék a bajor alpokban” című gyönyörű képét, amely a Solymosi-képzalon egyik legértékesebb dísz volt. — Ugyanazak az alkalommal igen értékes pár képet vásárolt Brém Lőrinc és Szirmay kanonok, valamint a jelen műtörténész, Ferdényi Kálmán tábori káplán.

* **Az Urinők Mária kongregációjá** ma délután fél 5 órakor diést tart a szokott helyen.

* **A Nagyvárad Takarékpénztár és a Postai Hazai Első Takarékpénztár Egyesület érdekközössége.** Örömmel értesülünk, hogy a Nagyvárad Takarékpénztár és a P. H. E. Takarékpénztár Egyesület között a régóta fennálló üzleti kapcsolat szorosabbá tétele végett bensőbb érdekközösséget vettek tervbe. Ennek céljából a Nagyvárad Takarékpénztár legközelebb rendkívüli közgyűlést hív össze.

* **Az eltűnt vagy hadifogságban levő katonák bejelentése.** A belügyminisztertől tegnap rendelet érkezett Bihar megye alispáni hivatalához, amely elrendeli, hogy a háboru során eltűnt vagy hadifogságban levő katonákat a legközelebbi hozzátartozók kötelesek essentul a tartózkodási hely szerint illetékes közösi előjáróságnak bejelenteni. Elszett vagy elhalt katonák, akikről az illetékes katonai hatóság vagy a Vörös-Kereszt adott értesítést a bejelentés alól mentesek.

* **A Szociális Misiótársulat Leányklubja** ma délután 5 órakor énekórárt tart.

* **A hadiárváknak és hadirokkantak gyermekeinek továbbtanulása.** A hivatalos lap humánus miniszteri rendeletet közöl. A rendelet szerint a hadiárvák és a hadirokkantak gyermekei a középfoku és felsőbb iskolai tanulmányok folytatására ösztöndíjat vagy nevelőintézet helykedvezményt nyerhetnek. Ezen iskolák lehetnek: 1. általános középfoku iskolák, (aim-názium, reál, polgáriskola stb.), 2. alsófoku szakiskolák, (földmivesiskola, vincesikolák stb.), 3. középfoku szakiskolák, (felsőiparis-kola, felső kereskedelmi iskola, tanítóképző stb.) és 4. felsőbb iskolák, (tudományegyetem, jogakadémia, műegyetem, keleti kereskedelmi iskola, képző művészeti főiskola stb.) A nevelési segélyösszegek helyben 400-500-600 K, más helyen 600-700-800 K, a tanulmány foka szerint. A rendelet részletesen felsorolja a segély elnyerésének feltételeit és elsőbbségi körülményeit. A pályázatokat az Országos Hadigondosó Hivatal hirdeti meg s bírálja meg a hozzá érkező kérvényeket.

* **A marhaszók itélete.** Budapesti tudósítók Az Est nyomán értesítette lapunkat a marhaszók elleni perben hozott kúriai ítéletről. Mint most értesülünk, Márkus Bernádot egy évi fogházra ítélték, amelyből a vizsgálati fogság által 4 hónapot kitöltöttnak vettek, a másik két vádlottat 8-8 havi fogházra a valamennyit 3-3000 korona pénzbüntetésre ítélte a Kúria.

SZINHAZ

Heti műsor:

Csütörtök: Az élőhalott. (Nyárai Antal felléptével)
 Péntek: Cigányprimás. (Nyárai Antal bemutatásával)
 Szombat délután: Három a kislány.
 Szombat este: Csárdáskirálynő.
 Vasárnap délután: Mágus Miska.
 Vasárnap este: Díszelőadás (az Alkotás késség szobra felállításának alkalmából).

Élő halott.

Tolsztoj öt felvonásos színműve a házassági válság hírdetője. Ha két ember egymást megérti, legyenek egymással, tekintet nélkül a vallási és társadalmi törvények szabta akadályokra, mert ezek csak tragédiákat idéznek elő, holott nélkülük az emberek az egész problémát nagyon szépen és könnyen meg tudják oldani. Ez Tolsztoj tétel és ezt egy szűkített férfival akarja bebizonyítani. Proszkrow Fedor alapjában nem is lélek, de könnyelmű, éjszakai életet élő ur, a ki mellett felesége, Liza önkéntelenül beleszeret a jellemes Kerezia Viktorba. Fel vetődik a válság gondolata, de Liza a gör. keleti egyházhoz megengedi ugyan a válást, de csak házasságtörés esetén. Proszkrow ettől megundorodik, öngyilkos akar lenni, azonban egy cigánylány szerelmes aggódása más utra téríti: saját öngyilkosságának csak hírtől költeti azaz, hogy ruháját a folyó partján hagyja egy kuculevéllal, ő maga pedig eltűnik, elvagyít az emberek salátja közű, Liza és Viktor egymással lesznek. A dolog azonban bipattan a kettős házasságot mindkét ember bíróság elé kerülnek. Fedor látja, hogy a legjobban esetben is visszaerősítik a feleséget hozzá, elszakad két egymást szerető szív, tehát inkább öngyilkos lesz.

Nem a színházi rovat az, a hol a válás jogosságát vagy jogtalanságát vitatni helyén volna, de ha színi vették a témát, hát rá kell mutatni, hogy Tolsztoj cskoskodása is merőben téves szempontból indul ki, mint általában a válások és új házasságok híveinek érvelése és így ő is téves eredményre jut. A maga egyik hőst, a lump Fedort olyan önfeláldozó jellemnek mutatja be Tolsztoj, a másikat, a győztes Viktort pedig olyan jó, de szörke alaknak, hogy az egész cserében nem tudunk hinni. Miért kell Fedornak félreállnia, miért ne állna félre inkább a másik, Viktor, a ki szintén nemzedék férfi, csak hogy — kisse magányos? Az olyan derék férfiaknak mint Viktor, fel kell ismernie kötelességét, vagy nem olyan önzetlen jellem, mint a mindennek a szerző mondja. Fedor is önmagának mond ellent: képes lemondani az életéről, mert azt hiszi, így boldogabb lesz felesége, de ugyane célból nem tud lemondani — az életéről. Liza nem is határozott jellem, akarat nélkülű báb, a kinek nehéz megérteni, mivel hódítja sorra a férfiakat? Itt a józan próza szerint egészen világos a megoldás, de — Viktor félreáll, akkor az egész drámából sem lesz semmi, és a tendenciától sem lesz semmi. Csak hogy az élet nem öt felvonásra beosztott tragédia, hanem józan valóság, a hol jó lélekkel meg lehet találni a kibontakozást a

nehéz helyzetéből. Az erkölcsi és vallási szabályok nem billenek, mint Tolsztoj hirdetni akarja.

As egész darab kölcsönben komor hangulatával inkább nyomasztólag mint meggyőzően hat a közönségre, bár azt be kell ismerni, hogy érdekesen van megírva, a maga szempontját élesen kidomborítja és talán néhol hatni tud kíváncsi szívre, a ki nem gondolkozik a szerző tendenciájának hibás logikáján.

Nyárai fellépte tette az előadást még érdekesebbé. Fedor szerepét alakította győztes hatással. Talán az első felvonásban kinté tulzott, de a továbbiakban megtalálta a kellő hangot a kölcsönben itt a ritkább színek nem hatottak zavarólag. Nagyon kedves volt Polgar Marietta a cigánylány szerepében. Nem is tudtuk, hogy anyai drámai erőt tud színi hozni. A két szerelmesnek kevésebb hűlté szerepében Tóth Elek és Kassics Eszter járultak a sikerhez. Gaudi Aranka, Sik Ruzsó (nagyon jó muzika), Bihar, Habár Lóla játszottak a többi szerepet. A rendezés elismerést érdemel.

A Csárdáskirálynő legközelebb szombaton este kerül színre.

Mágus Miska. Mágus Miskát a publikum állandóan nagy tetszéssel fogadja műsoradóját a társulat legközelebb vasárnap délután hozza színre.

Nyárai Antal vendégjátékai. Nyárai Antal, a jeles művész, ma este már az Élő halott című szerepében lép fel, pénteken este pedig a Cigányprimás című szerepében fejezi be vendégjátékait a Színházban.

Három a kislány Szombaton délután a Három a kislány című komédiát operette keretbe színi. A Három a kislány színdarab legkedveltebb műsoradójából való, amit az is igazol, hogy legközelebb már ötvenedik előadásához jut el az idényben.

URANIA mozgó- színház	Csütörtökön
	A bűn
	dráma 4 felv.
Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.	

APOLLÓ mozgó- színház	Csütörtökön
	Egy éj a New Yorki
	maximában.
Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.	

VIGADÓ mozgó- színház	Szombat, vasárnap
	Új műsor.
	Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

Legújabb táviratok.

Az antant publikálja titkos szerződéseit.

Budapest június 13. (Saját tudósítónktól) A Münchener Zeitung jelenti: A nyugati hatalmak hozzájárultak ahhoz, hogy a szövetségesek titkos szerződéseit publikáltassanak. Először az orosz-

*** A gyümölcs maximalása.** A mióta a gyümölcsöt a város maximalis, még kevesebb van a piacon. A kofák panaszolnak, hogy nem jutnak áruhoz, a termelő nem hozza a negyvársdi piacra a cseresznyét és az epret, mert máshol többet kap. A kofák egymástól szedik össze a portékát vagy kint a falun 8—10 embertől, mert a termés alig valami. A gyümölcs ma már ritkaság, luktucikk, a ha maximalisról lehet szó, kezdék meg a termelőnél, akkor aztán lesz a piacon elegendő minden gyümölcsből.

*** Az OMKE közgyűlése.** Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés f. hó 17-én, vasárnap délelőtti tartja 14. rend. közgyűlését, melyre a tagokat az uton hívja meg a hírlap elnöksége. Kedvezményes vasúti jegyek Budapestre és vissza dr. Brúser Ottó ügyvédnél kaphatók (Nagyvársdén, Nagy Sándor utca 6. sz. a.)

*** Az égyei gyilkosság.** Tegnap tovább folytatta a királyi törvényszék esküdt. bírósága Szőlősy Gyula tanácselnök vezetésével Kis F. Sándor bűnügyét. A falu helyi tanácsa hallgatott ki, akik ismerik a meggyilkoltat és körülményeit. Ha így halad a tárgyalás, akkor péntekre befejezik a tanács hallgatását, Medvigy István királyi ügyész és Nagy Sándor dr. védő megterhelte a beszédeket és azonban kérelmet hozhat az esküdtbírószék.

*** A költségvetés közszemlén.** Nagyvársd város házipénztára házipénztárban keselt alapok és alapítványok 1917. évi költségelirányzatai a tényleg és pénzügyi arakbizottság együttes ülésében megállapítván, a költségelirányzatok az 1886. évi XXI. t. c. 17. §-a rendelkezésének kepezt a város számvetési hivatala helyiségében az 1917. évi június hó 11-én 1917. évi június hó 26. nappalig bezárólag 15 napi közszemlénre kiállításra kerül. Erről a város közönségét azon felhívás mellett értesíttem, hogy a költségelirányzatokat a az arra vonatkozó iratokat a közszemlénre kiállítás időben a hivatalos órák alatt bármely adózó polgárnak megtekinteni joga van a az ellen nemaláni észrevételeit az 1917. évi június hó közgyűlés határidejét megelőzőleg 5 nappal írásban a tanácsához, mint állandó választmányhoz beadni jövevényt Nagyvársd, 1917. évi június hó 11. Rimler Károly s. k. polgármester.

*** Halálozások.** Kovács Ernő nyug. máv. főmunkaszervező, életének 62. évében, hosszas szenvedés után elhunyt. Elhunytát neje és hat gyermeke gyászolja, akik közül egyik: Kovács Béla az orosz hadseregben van, a másik fia, Kovács Ernő pedig orosz fogoly. Az elhunyt temetése pénteken, június 15-én délután 3 órakor lesz a Szent János utca 72. sz. háznál. — Úrv. Csathó Gáborné 57 éves korában elhunyt, temetése f. hó 14-én, csütörtökön d. u. 3 órakor fog az Elmekör ház halottas házáól végbemenni.

*** Cukorka és csokoládé ajánlat** helybeli és vidéki árusoknak és kereskedőknek ajánlok 140 népolyi táblás csokoládé, teessütemény, piskóta, színes krumplicukor, kávéforró, desszertbenbonok, savanyu karamellák erős kolonbia 16., 32. és 140 galek 140 fondant, dobozos helyem és többféle savanyu cukorkák, 140 csodaszép csokoládés rumbontont 140 Hartvig cukorkák. ASZÓDI Kossut-utca Sas-palota. Vidékre szétküldés vasuton és postán.

*** Zongora** pianino alapos javítását, hangolást jutányos áron vállalok. Rakóczi-ut 22 sz. alatt udvarban balra. Relics János.

*** Bérbe vennék** egy nagy gyárhelyiséget gőzkazánával és gősgéppel felszerelve. Cím a kiadóban.

francia szerződés kerül nyilvánosságra.

Budapest, június 13. (Saját tudósítónktól.) Genfből jelentik: Legközelebb Coillaux hívei újra támadást intéznek Ribott ellen, hogy a szövetségesek szerződését a londoni egyezményt revízió alá vegyék.

London erődjének bombázása

Budapest, június 13. (Saját tudósítónktól.) Berlinből a Wolff-ügynökség jelenti: Egyik harctérről sem jelentettek eddig nagyobb harci eseményt.

London erődjét ma repülőrajunk bombázta.

MODÁLOM

Buchter Zoltán:
Noé bárkáján.

Ifjú és tehetséges munkatársunk, Buchter Zoltán nászlós, versenyzőtet ad ki, amelynek ára 2 korona s előfizetést elfogad 6 magáig (Körház u. 33. Telefon 1-27) Előfizetési felhívása így szól:

Két éves katonaságom verstermékait gyűjtöttem becses csizma, melyeket a harctérem és megsebesülve a kórházban írtam. Noé bárkáján repültem a vér és könny tengerén s szegamban életem egy külön világát. Falra tekintettem ki a bárkából és láttam, hogy itt egy világ dől össze, ott meg nem tűzött — vért villámolt az ég, a partokon a hátszembek új, kiválasztott népe sokogott: hol az új Mózes, ki a vér vörös tengerén bennünket száraz lábbal átvonni? ... És éheztem, lástam és ha szomjas voltam, csak vért ittam, — saját véretem. S ez a ver mosott fehérre engem. Aztán csókoltam halottakat, virrasztottam haldoklókat felett, akik-től egy új nyelvet tanultam — hogy a haldokló lázban, össze-vissza, szegvén, kuszán mit mond. — én értem azt. Láttam szívet, mely nem fájt, — csak megropdolt. És láttam már a halált is. Jó ismerősem. Nem félek tőle, csak ottárt emelek neki szivemben. Ah, érzem, lakomba új lakó jön diadalal. Lenyúrolok ... a halált, — a Halál önnepélyesen bevonul életembe. S majd ketten utazunk tovább Noé bárkáján. Legálább ő sem pusztítja tovább a világot, én sem meredek megamban. Mert félek ... úgy félek egyedül!

Nagyvárad, 1917. június hó.

Buchter Zoltán.

A kötetből a következő hangulatos verset közöljük mintafóba:

Ne gondoljátok!

Ne gondoljátok, hogy dalom hazugság
S csak itthonról zenélek háborút.
Más csak távolról nézte a kin útját,
Nekem hátam mögött van már az út,
Hol bolyongtam magamtól önmagamhoz
S végül megálltam önmagam előtt
S ahol fejem fölött függött a pallos,
A bánattal tartottam esküvőt.

Eutottam fáradtan s álomba-holtan,
Köröttem félig állat emberek.
Éheztem, fáztam és ha szomjas voltam,
Vért adtak inni, — saját véretem!
S egy új nyelvet tanultam nyögve sirva...
Mig leltem haldoklókat fölött virraszt,
Hogy a haldokló lázban, össze-vissza
Szegvén, kuszán mit mond: én értem azt!

Hogy mit mond? Ó, ha ti azt értenétek!

Ah! annak minden hangja sirni kész:

Az élet, melyben nincsen semmi élet,

Fejünkhez vágta a kétségbesést,

Elmondani nincs ereje a szónak,

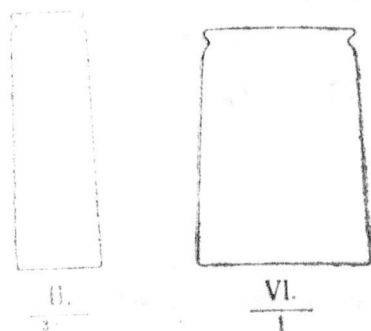
A toll sem ír le ennyi bánatot...

— A holtak nem beszélnek nem dalolnak,

Elhallgatok hát, — én halott vagyok...

NYILTÉR

HETI ÁRJEGYZÉK:

Befőttes és uborkás üvegek
megérkeztek
minden kivitel és nagyságban
Eladás nagyban és kicsinyben.

Vizespohár finom csiszolt üvegből	26
Borospohár finom csiszolt üvegből	22
Sörspohár finom csiszolt üvegből	80
Vizeskanca finom csiszolt üvegből	2
Borospalack finom csiszolt üvegből	2
Cukortartó színes finom csiszolt üvegből	2
Sótartó kristály finom csiszolt üvegből	2
Gyümölcsálló finom csiszolt üvegből	8
Befőtteslál fogóval finom csiszolt üvegből	8
Vizeskészlet színes finom aranyozással	5
Borokészlet színes finom aranyozással	4
Sörkészlet színes finom aranyozással	4
Likörkészlet színes finom aranyozással	4
Tésztákészlet finom majolika színezéssel	5
Kávékészlet színes finom aranyozással	10
Teakészlet színes finom aranyozással	10
Mocakészlet színes finom aranyozással	10
Mosdókészlet színes finom diszítéssel	12
Rédlőkészlet színes finom aranyozással	40

Szent Antal szobrok, Mária szobrok, Szentelt víztartók
minden kivitelben kaphatók.
Megérkeztek

Konyha felszerelési áruk.
Főzőedények.
Táblaüveg. Porcellánárak.
Képheretezés művészies
kivitelben. Ablaküvegezés!

KOMLÓS TESTVÉREK

üveg és porcellán nagykereskedés.
Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.
Telefonszám 372.

Főszervező: Dr. KRÖGER ALADÁR
Felelős szervező: Dr. PAPP KÁROLY

Mindenféle vidéki megrendeléseket azonnal szállítunk.
Telephon 92. sz.

Széltől, hidegtől

kifutj

vörös arcra és kézre

továbbá szeplő, miteszer és pattanások ellen

legjobb szer az

Alabástrom Crème,

mert a legtisztább és legjobb anyagokból van összeállítva, minőségére és hatásaira nézve felülmulja az összes forgalomban levő készítményeket. Kétféle minőség van nappali és esti használatra.

1 tégely ára 1 kor. 50 fill.

Alabástrom pipere szappan.

Legtisztább, legfinomabb növényi zsírokból van összeállítva. Teljesen lugmentes, mivel az alabástrom szappan tiszta Lanolinval van talzsirosítva, a miért is az arcot nem marja, nem csipi, hanem az arcot üdévő, puhává és simává teszi.

1 drb ára 4 korona.

Szeplő elleni

valódi LISZKA-VIZ.

1 üveg ára 2 korona.

Ezen szerek kaphatók;

NÉMETH PÁL

„Arany Kereszt”
gyógyszertárában.

Nagyvárad, Szent László-tér.
(Városháza mellett.)

Olcsó takarmány!

Lovak, szarvasmarhák etetésére

maláta

kapható

métermázsánként 6 K-ért.

Moskovits Mór és fia r.-i.-nál

Kolozsvári-utca 62.

Telefon 1404. Utcai helyiség

MOCSÁRY SÁNDOR

Épület- és díszmű bádógos,
vizvezeték és villanszerelő.

Nagy-Várad, Zöldfa-utca.

Zöldfa-épület.

Villanymotor, írógépek, kerék-
párok, ellenőrző kasszák és
gramafonok szakszerű javítása
és állandó jókarban tartása.
Bronzműves, lakatos és mű-
szerész munkák elfogadtatnak.

Hasábos és vágott

TÜZIFA

szükségletét a legna-
gyobb bizalommal csak

JENEI M. CÉGNÉL

szerezheti be

Nagypiac-tér, Kugler és Andrén-
yi palota. Telefon 10—13. szám.

Megrendelések pontosan kimérve,
kivonatba házhoz szállítatnak.

Vizvezeték és mű-
bádógos munkákat
készít, javításokat
jutányosan eszközöl

Fey Rezső örökösei

Szent János-u. 22.

Telefon 532.

Nagyvárad legszebb kirándulólhelye Szent László Püspök Gyógy-Fürdő

Nagyvárad mellett

Fürdőüzem teljes!

Kénes hévíz források természetes forrása 42°C kénes hőforrását
már 300 év óta használják bámulatos gyógyhatással köszvény, csu-
z, csontbajok, női betegségek és más fájdalmas betegségek ellen.

500 holdas fenyőerdő közvetlen a virágos park mellett. — Villanyvilágítás az egész
telepen és az összes szobákban. Nagyszabású nyári uszoda 26°C folyton befolyó
forrásvízzel, uszástanítás, napfürdő, homokkúra. Fürdőismertetőt küld az igazgatóság.

Komzsik Alajos,

a fürdő bérloje.

Élelmezési ajánlat!

ASZÓDI MIHÁLY

fűszer, csemege és cukorka nagykereskedő,
Kossuth-u. Sas-palota. Telefon 635.

Ajánlok nagyban: kecskeméti gyümölcs
konzervet dobozokban, téli szalámit,
rendkívül nagy választék italokban ko-
nyak, rum, szilvódium, aspró, tököly,
likörök és barack párlat, tokaji borok,
továbbá Windischgrätz, Domonyi és
Andrényi-féle borok, diara sóborszesz,
mogyoró mazsola, feltört dió és létező min-
denféle csokoládé 140 áru és cukorkák.

Valódi málna és citrom szörp. 1/2 kilós
kecskeméti zseri érlelik 1000 üveg
nagy és kicsinyben.

* Eladó Bethlen és Kaszárnya u. ca sar-
kén egy italmérőssel ellátott üzletház előnyös
fizetési feltételekkel. Általános Takarékpénz-
tár r.-i. Nagyvárad, Bémer-tér 2.

ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Nagyvárad, Bémer-tér.

Befizetett részvénytőke
1000,000 korona.

Elfogad takarékbetete-
ket könyvecskékre és
folyószámlára s azt elő-
nyösen kamatoztatja.
Leszámítol váltókat.
Engedélyez előnyös felté-
telek mellett jelzálog-
kölsönöket törleszté-
sekre. Előleget ad érték-
papirokra.

A tenkei kir. járásbíróság telektönyv-
osztályától.

1634—917. tti. szám.

Árverési hirdetmény és kivonat.

A Kiebtokosok orsz. földtulajdonosi
vhtatónak Gróza Sándorné sz. Petrus
Rebeka vhtást szenvedett ellen indított
vhtási ügyében a tti. hatóság a vhtási
árverést 128 K 32 fill. tőkekövetelés és jár.
behajtása végett a tenkei kir. bíróság ter-
ületén lévő Biharhosszúaszi községben fekvő
s a b. h. aszdi 427. sz. betétben foglalt s je-
lenleg Togyeri Jánosé sz. Gróza Anna ne-
vén álló A r. 1—2. sor. 79. 80. (Ház 22. o.
i. sz. a., udvar a Bettelekben és szántó a
Belsőségben) sz. a ingatlanra elrendelte. Az
árverést 1917. évi július hó 10. nap án d. e. 8
óraker B. h. aszó község-házánál fogják meg-
tartani. Az árverés a a kerülő ingatlan a
kikiáltási ár vagyis 1850 K nál alacsonyabb
áron nem adható el. Az árverezni szándéko-
zóknak kötelesek bantpénzzül a kikiáltási ár
10 % -át készpénzben vagy az 1881 LX.
ter. 42. § ában meghatározott arólyam-
mal számított óvadékképes értékpapíro-
ban a kiküldöttnél letenni, hogy a bant-
pénznek e öltés letébe helyezéséről kiál-
tandó elismervényt a kiküldöttnek átadni és
az árverési feltételeket aláírni § 1831. LX.
ter. 147., 150., 170., §§ 1908. XL. te. 21. §.
Az aki az ingatlanért a kikiáltási árnál ma-
gasabb ígértet tett, ha többet ígérni senki
nem akar kötele nyomban a kikiáltási ár
% a szerint megállapított bantpénzt az
átalási ért ar ugyan annyi % ig kiegészí-
teni. 1908. XLII. 25. §) Tenke, 1917. április
21 napján Dr. Terezer Sándor sk. kir.
járásbíró.

Kiadmány hitelet

Pesti

kezelő.

A Rákóczi-ut legforgalmasabb részén

emeletes ház eladó.

Felvilágosítást ad:

Dr. Imrik Gusztáv ügyvéd

Sal Ferenc-u. 15. Telefon 416.